

AKTIVITETER MAN KAN GJØRE MED UV-PERLENE

HVA GJØR OSS SOLBRENT

UV-FØLSOMME PERLER KAN BRUKES TIL Å LAGE FINE ARMBÅND. SAMTIDIG KAN DERE OPPDAGE AT DET ER NOE USYNLIG I SOLLYS SOM GIR PERLENE FARGE. PERLENE KAN OGSÅ BRUKES TIL Å STUDERE EFFEKTEEN AV SOLKREM OG SOLBRILLER.

SENTRALE BEGREPER

Sollys, synlig lys, usynlig lys, ultrafiolett lys

TID

En dag med sol

MATERIELL

- UV-perler (du får kjøpt dem i Forskerfabrikkens nettbutikk)
- Hyssing eller skinntråd
- Saks
- Solkrem med høy og lav beskyttelsesfaktor
- Solbriller med UV-filter

FREMGANGSMÅTE

1. Ta frem perlene innendørs og la barna lage hvert sitt armbånd. Fortell at perlene har noe de vil lære oss.
2. La barna utforske perlene innendørs. Kanskje oppdager de at perlene får svak farge hvis man holder dem inntil et vindusglass?
3. Ta deretter armbåndene på armen og gå ut. Her vil de oppdage at perlene får sterke farger i sola. La de utforske perlene på egenhånd. De vil ganske sikkert undersøke hva som skjer hvis de går inn igjen, går i skyggen, tar perlene i lomma og lignende.
4. Deretter kan dere diskutere hva perlene vil fortelle dere. Du kan lede dem inn på at det må være noe i sollys som ikke finnes i lampelyset inne som gir perlene farge. Hvis ingen kommer på det, kan du fortelle at det er et usynlig lys som vi kaller for UV-lys eller ultrafiolett lys i sollys. Det er slikt lys som gjør huden brun om sommeren. Det er viktig ikke å få for mye UV-lys på huden. Blir man solbrent gjentatte ganger, kan det faktisk føre til hudkreft.
5. En annen dag det er sol, kan du fortsette aktiviteten. Nå kan dere bruke perlene til å undersøke om solkrem og solbriller virkelig virker. For å få effekt med solbriller, må dere også skjerme for lys på siden av brillene. Dere kan evt. legge perlene i en kopp, og holde solbriller over åpningen av koppen.

HVA DU KAN FORTELLE

UV-stråler er viktig for kroppen vår, fordi disse strålene gjør at huden kan lage D-vitamin. Det er UV-strålene som gjør at huden vår blir brun. Disse strålene inneholder mye energi. Ved for mye og for rask soling, kan UV-strålene gjøre huden rød og solbrent. For mye soling gir deg også rynker tidligere. Barn er mer utsatte enn voksne. "Solvetregler" som å ta pauser fra sola midt på dagen, bruke klær, solkrem, solbriller og solhatt for å beskytte oss, er enkle grep vi kan gjøre for å unngå å bli solbrente.

Energien til UV-stråler er høy nok til å forandre strukturen på et molekyl i perlene slik at det får farge. Når perlene ikke blir utsatt for UV-stråling har omgivelsene nok energi til at molekylet går tilbake til den første strukturen og blir ufarget.